

VALTIONEUVOSTON ASETUS LUONNONVARAKESKUKSESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 1 §:N MUUTTAMISESTA

Luonnonvarakeskuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (715/2014) 1 §:ää muutettaisiin sen johdosta, että Eläinten hyvinvointikeskuksen toiminta siirrettäisiin Luonnonvarakeskukseen 1 päivästä tammikuuta 2017 lukien.

Taustaa

Eläinten hyvinvointikeskus (EHK) perustettiin vuonna 2009 maa- ja metsätalousministeriön (MMM), Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran sekä Helsingin yliopiston (HY) yhteisellä sopimuksella. EHK on riippumaton tieteellinen asiantuntijaverkosto, joka levittää tutkimustietoa eläinten hyvinvoinnista sekä edistää yhteistyötä tutkimuksen ja viranomaisten välillä. Keskuksessa on kaksi työntekijää: johtaja ja tiedottaja ja sen toimintaa ohjataan johtoryhmän avulla.

Keskuksen tehtäviä nykyisen toiminnan perustana olevan sopimuksen mukaan ovat:

- eläinten hyvinvointitutkimustiedon kokoaminen ja sen seuranta, alan tieteellisen tutkimuksen edistäminen, tutkimustarpeiden tunnistaminen ja niistä tiedottaminen
- eläinten hyvinvointitutkimuksen ja sitä tekevien tahojen välisen yhteistyön edistäminen
- osallistuminen eläinten hyvinvointia koskevaan kansainväliseen yhteistyöhön
- osallistuminen tarvittaessa eläinten hyvinvointia koskevan koulutuksen ja ohjeistuksen valmisteluun, koulutusyhteistyön kehittämiseen ja koulutustarpeiden tunnistamiseen
- Eviran avustaminen tarvittaessa eläinten hyvinvointia koskevien toimenpide- ja valvontasuunnitelmien valmistelussa
- kansallisen eläinten hyvinvointia koskevan raportin kokoaminen
- tarvittaessa eläinten hyvinvointitutkimukseen osallistuminen ja sen ohjaaminen erikseen sovitun mukaisesti

EHK toimii myös eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1099/2009 20 artiklassa tarkoitettuna kansallisena yhteyspisteenä sekä Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan ja Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan sihteerinä. Yhteyspistetoimintaan liittyen EHK on toimittanut useita hyvän käytännön oppaita elinkeinolle. Lisäksi EHK tiedottaa Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunnan kokouksista. Keskuksessa on toteutettu erillisrahoituksella muun muassa eläinsuojelulain kokonaisuusdistukseen liittyviä selvityksiä pääosin keskuksen ulkopuolisten projektitutkijoiden avulla sekä tuotettu laadukkaita eläintiedon verkkosältöjä. EHK seuraa ja levittää eläinten hyvinvoinnin tutkittua tietoa aktiivisesti myös sosiaalisessa mediassa.

Nykytilanne

EHK:lla ei ole pysyvää rahoitusta, vaan rahoituksesta on sovittu vuosittain maa- ja metsätalousministeriön, Eviran ja HY:n kesken. EHK:n kulut ovat olleet vuositasolla n. 175 000 €, josta Eviran osuus on ollut 75 000 € ja MMM:n n. 100 000 € (eläinlääkintähuoltomäärärahoista). Helsingin yliopisto on osallistunut toimintaan tarjoamalla keskukselle toimitilat ja välineet.

Vuosien 2015 - 2016 osalta Evira on supistanut rahoitustaan keskukselle lähes puoleen alkuperäisestä (40 000 €) ja edellyttää rahoituksen jatkamiseksi saavansa sen toiminnasta selkeämpää tukea omalle toiminnalleen. (tutkimustiedon hyödyntäminen lainsäädännön toimeenpanossa ja valvonnan ohjauksessa).

Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) on huomauttanut EHK:n nykyisestä rahoitustilanteesta, jossa rahoitusta saadaan kahdelta eri momentilta (MMM 30.20.62 sekä Evira 30.20.02).

EHK:n heikentynyt rahoitustilanne on rajoittanut keskuksen toimintamahdollisuuksia ja muun muassa keskeisen kansainvälisen yhteistyön ylläpito on edellyttänyt maa- ja metsätalousministeriön lisärahoitusta sekä erilliseen hankerahoitukseen turvautumista. Rahoituksen järjestäminen on vienyt resursseja keskuksen ydintoiminnoilta. Vuosittain uusittavaan sopimukseen perustuva toiminta lisäksi rajoittaa keskuksen toiminnan pidemmän tähtäimen suunnittelua ja kehittämistä.

Keskuksen rahoitus tulisi vakiinnuttaa riittävälle tasolle, jotta sen toimintaa olisi mahdollista jatkaa sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Vuositasolla riittävä määräraha olisi n. 200 000 € sisältäen palkkakustannukset, vuokratulot ja muut toimintamenot.

Eläinten hyvinvointikeskuksen siirto Luonnonvarakeskukseen

Eläinten hyvinvointikeskuksen (EHK) toiminnan järjestämiseksi kestävästi, keskus ehdotetaan siirrettäväksi Luonnonvarakeskukseen pysyvänä toimintana. Keskuksen siirron yhteydessä rahoituksen jatkuvuus turvattaisiin 100 000 euron siirrolla MMM:n eläinlääkintähuoltomäärärahoista, momentilta 30.20.62 (eräät valtionavut), mistä tähänkin asti on maksettu EHK:n rahoitus. Lisäksi tehtäisiin n.100 000 € siirto MMM:n toimintamenomäärärahoista, momentilta 30.01.01, korvaamaan Eviran ja HY:n aiemmin maksamaa osuutta.

Siirron avulla olisi mahdollista taata myös jatkossa eläinten hyvinvoinnin kannalta keskeisten tehtävien suunniteltu ja tehokas hoitaminen sekä tehostaa ja johdonmukaistaa toimintaa MMM:n hallinnonalalla. Siirtämällä EHK:n toiminta ehdotuksen mukaisesti osaksi luonnonvarakeskusta selkeytettäisiin myös EHK:n rahoitusta VTV:n edellyttämällä tavalla.

Siirto turvaisi lisäksi EHK:n saavuttamaa asemaa itsenäisenä, uskottavana eläinten hyvinvoinnin tieteellisenä asiantuntijana ja tutkimustiedon välittäjänä. Luken hallintopalveluita ja laajoja tietovarantoja hyödyntämällä EHK:n olisi mahdollista löytää uusia yhteistyökumppaneita sekä hyödyntää Luken taloustutkimuksen osaamista. Toisaalta EHK:n siirto vahvistaisi Luken omaa eläinten hyvinvointitutkimuksen alan asiantuntemusta.

EHK:n ohjaus säilyisi maa- ja metsätalousministeriöllä ja tapahtuisi Luken muun tulosohjauksen puitteissa. Eviran, muiden yliopistojen sekä tuotantoeläinten terveydenhuollon yhteys keskuksen säilytettäisiin Luken asettaman EHK:n ohjausryhmän avulla.

Asetuksen muutos

Ehdotettava EHK:n siirto Luonnonvarakeskukseen toteutettaisiin lainsäädännössä Luonnonvarakeskuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muutoksella siten, että EHK:n nykyiset eläinten hyvinvoinnin tilaa ja kehitystä koskevan tiedon tuottamistehtävät lisättäisiin Luonnonvarakeskuksesta annetun asetuksen 1 §:n 2 momentin 1 kohtaan. Tiedon tuottamisella tarkoitettaisiin asetuksessa, kuten tähänkin asti, laajasti tiedon kokoamista, seuraamista sekä levittämistä, tietoon perustuvan asiantuntijatuen tarjoamista viranomaisille sekä alan yhteistyön edistämistä.

EHK on muun ohella toiminut Eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1099/2009 20 artiklassa tarkoitettuna kansallisena yhteyspisteenä. Mainittua toimintaa koskeva lause lisättäisiin Luonnonvarakeskuksesta annetun asetuksen 1 §:n 3 momenttiin. EHK:n Tehtävien yksityiskohtaisempi organisointi Luonnonvarakeskuksessa sekä sen toiminnan sijoittaminen Luonnonvarakeskuksen organisaatioon perustuisi Luonnonvarakeskuksen työjärjestykseen sekä normaaleihin työjohdollisiin ratkaisuihin.

Vaikutukset

Asetusmuutoksella ei olisi erillisiä taloudellisia vaikutuksia, sillä tehtävien hoitamisen edellyttämät varat järjestettäisiin MMM:n hallinnonalan budjettipääluokan momenttien välisillä siirroilla.

Luonnonvarakeskuksen resurssien hyödyntämisen ja muun yhteistyön keskuksessa voidaan arvioida tehostavan EHK:n toimintaa ja jatkossa vähentävän EHK:n toiminnasta aiheutuvia, muita kuin henkilöstön palkkaukseen liittyviä kustannuksia.

Asetusehdotuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Ehdotuksesta on pyydetty lausunto Luonnonvarakeskukselta, Elintarviketurvallisuusvirasto Eviralta, Helsingin yliopistolta, Itä-Suomen yliopistolta, Jyväskylän yliopistolta, Turun yliopistolta, Oulun yliopistolta sekä Eläinten terveys ETT ry:ltä

Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.